

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Integrácia mediálnej výchovy do školskej praxe

Mgr. Danko Kapucianová
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Integrácia mediálnej výchovy do školskej praxe

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Prudký rozvoj komunikačných technológií spôsobil, že cieľovou skupinou mediálnej výchovy v procese celoživotného vzdelávania sú všetky vekové skupiny populácie. Mediálna výchova na Slovensku sa tak chápe ako súčasť celoživotného vzdelávania. (to je presne vymedzené zákonom č. 568/2009 Z. z.).

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy je možné realizovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu, oblastí vzdelávania a vhodných učebných predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín pri profilácii školy, vhodná je aj forma projektu v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme alebo veľmi efektívna forma kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Výber spôsobu a času realizácie prierezovej témy je v kompetencii každej školy. Programovo je možné mediálnu výchovu rozčleniť do troch úrovní:

- Primárna a všeobecná: rozvíja základné mediálne kompetencie a formovanie kritického a selektívneho prístupu k obsahovej ponuke médií a systémom komunikácie.
- Sekundárna a aktualizáčna: zahŕňa aktualizáciu týchto kompetencií v nadväznosti na vývoj médií a nových komunikačných technológií.
- Terciárna a špecifická: zahŕňa všetky potenciálne sféry ohrozenia, ochranu špecifických skupín populácie.

Mediálna výchova smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktami. Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť – mediálnu kompetenciu zmysluplne t. j. reflektujúco, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Učebné osnovy sú spracované na princípe ťažiskového média v každom ročníku, nie však výlučne.

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnym stáva problém ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality.

Obzvlášť závažná sa ukazuje potreba formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať šírené mediálne posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne vplyvy prednostne na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

V mnohých krajinách má mediálne vzdelávanie dlhodobú tradíciu, Slovensko však k nim nepatrí a dá sa povedať, že mediálna výchova je stále takpovediac na začiatku. Na školách sa začala mediálna výchova experimentálne zavádzať až v rozpätí rokov 2005 – 2006 v rámci projektu Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave. Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave realizovala výskum v oblasti mediálnej výchovy na Slovensku a prezentovala výsledky mapovania stavu mediálnej gramotnosti mladých ľudí na Slovensku. O mediálnej výchove sa už roky veľa hovorí, no povedomie verejnosti o fungovaní médií a ich účinkoch je stále nedostatočné. Centrum mediálnej gramotnosti (IMEC – International Media Education Centre), ktoré vzniklo v roku 2010 z iniciatívy Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, túto medzeru úspešne vyplní. Zastrešuje viacero výskumov a iniciatív a odborníkom i laikom dodáva pravidelné komplexné informácie z tejto oblasti.

„Médiá a mediálna komunikácia predstavujú veľmi významný zdroj skúseností, zážitkov a poznatkov pre čoraz širší okruh príjemcov, mladých ľudí nevynímajúc. Žijeme v mediálne saturovanej dobe, ktorá je doslova presiaknutá obrovským množstvom podnetov valiacich sa na človeka z jednotlivých druhov tlačenej a elektronickej médií. Vplyv médií na celú spoločnosť je evidentný. Ich pôsobenie je dôležitým

nástrojom socializácie jednotlivca od najútlejšieho veku, médiá vplyvajú na formovanie našich postojov, názorov, úsudkov i hodnotenia reality.“ (VRABEC, N. *Mládež a médiá : mediálna gramotnosť mladých ľudí na Slovensku*. Bratislava : Iuventa, 2008, s.1).

Medializácia prináša nové pedagogické výzvy práve pre integráciu mediálnej výchovy do školskej praxe v rámci existujúcich ohrození: dezorientácia v záplave informácií a zmeny v kvalite komunikácie, nahrádzanie reality fikciou, nevyrovnaný vývin technickej gramotnosti a hodnotovej zrelosti, uniformizácia, dominancia jedného jazyka, komercializácia a sociálne vylúčenie. Mediálna výchova sa teda dotýka konzumentskej schopnosti, užívateľskej schopnosti a produkčnej schopnosti.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie.

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná – prezenčná 45 hodín a dištančná 15 hodín.

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Prehĺbiť profesijné kompetencie učiteľov v oblasti výchovy k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, rozvíjať spôsobilosť učiteľov pomáhať pri účinnej ochrane žiakov pred negatívnymi vplyvmi médií.

Špecifické ciele:

- rozšíriť znalosti o teoretické poznatky o médiách, druhoch médií a mediálnej komunikácii,
- rozšíriť znalosti o mediálnej výchove ako samostatnom vyučovacom predmete a prierezovej téme,
- aktualizovať schopnosť špecifikovať ciele, obsah a formy integrácie mediálnej výchovy do svojho aprobačného predmetu,
- rozvíjať schopnosť využívať médiá ako prostriedok získavania informácií a vzdelávania,
- prehĺbiť schopnosť sledovať vplyv médií,
- rozvíjať spôsobilosť interpretovať mediálne informácie z hľadiska ich informačnej kvality,
- rozšíriť schopnosť vnímať, interpretovať a kriticky hodnotiť artefakty umeleckej a bežnej mediálnej produkcie,
- rozšíriť zručnosť uplatňovania dôležitých princípov výučby mediálnej výchovy – zážitkovosť, komunikatívnosť, aktívnosť,
- rozvíjať zručnosť tvoriť aktivity a úlohy pre žiakov s využitím prezentovaných materiálov,
- prehĺbiť spôsobilosť aplikovať metódy na rozvoj mediálnej výchovy do pedagogickej praxe.

Obsah vzdelávacieho programu:

Program je vnútorne rozdelený do štyroch vzdelávacích modulov, dištančné úlohy sú smerované na praktickú činnosť.

Modul	Tematické zameranie	Časový rozsah	
		prezenčne	dištančne
1. modul	Tematický celok 1: Mediálna biografia.		
	Médiá v mojom živote.	1	
Mediálna výchova	Moje hodnotenie médií.	1	

v školskej praxi	Mediálna komunikácia. Dištančná úloha: Zadanie anketového hárku pre žiakov. Výstup: Vyhodnotenie anketových hárkov. Formát A4, rozsah cca 1-2 normostrany. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách na prezenčnom stretnutí.	2 1	2
		5	2
	Tematický celok 2: Charakteristika učebného predmetu. Mediálna výchova ako samostatný predmet - vzdelávací štandard. Hlavné ciele učebného predmetu a procesná zložka. Mediálna výchova ako prierezová téma. Dištančná úloha: Časovo-tematický plán MV ako prierezovej tematiky vo vlastnom predmete. Výstup: Návrh časovo-tematického plánu vo vlastnom predmete. Formát A4, rozsah podľa potrieb ŠkVP. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách na prezenčnom stretnutí.	2 1 1 1	2
		5	2
Spolu 1		10	4
2. modul Základné druhy médií a ich funkcie	Tematický celok 3: Základné druhy médií. Prierez vývojom médií. Printové médiá. Elektronické médiá. Verejno-právne a súkromné médiá. Dištančná úloha: Myšlienková mapa - Ja a moji starí rodičia. Výstup: Grafické zobrazenie riešenia problému – porovnanie vývoja médií v minulosti a vývoja médií v prítomnosti. Formát A4, rozsah cca 1-2 normostrany. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách.	1 2 2 2 1	1
Spolu 2		8	1
3. modul Druhy a typy mediálnych produktov	Tematický celok 4: Mediálne produkty. Filmové žánre, žurnalistické žánre. Programové typy a žánre v televízii. Dištančná úloha: Bulvárne médiá – analýza mediálneho obsahu (jazyk ako komunikačný prostriedok). Výstup: Analyzujte vo vybranom článku náhodne zvolené slová a zmeňte ich. Formát A4, rozsah najviac 1 normostrana. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách.	2 2 1	2
		5	2

	<p>Tematický celok 5: Mediálna realita a jej účinky na človeka. Druhy reklamných komunikátov. Multimediálna realita a jej znaky. Dištančná úloha: Reklamná rozprávka. Výstup: Vytvorenie vlastného mediálneho obsahu. Formát A4, rozsah najviac 1 normostrana Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách.</p>	2 3 1	2
		6	2
Spolu 3		11	4
<p>4. modul Praktická mediálna práca</p>	<p>Tematický celok 6: Etika v médiách. Ochrana a porušenie autorských práv na internete. Neetické prvky v televíznych programoch. Dištančná úloha: Ako by som dokázal/a využiť sociálne média k vlastnému podnikaniu? Výstup: Prípadová štúdia. Formát A4, rozsah najviac 1 normostrana. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách.</p>	2 2 1	2
		5	2
	<p>Tematický celok 7: Školské média Námet, scenár televíznej, rozhlasovej relácie, školský časopis Filmový kritik, kritický divák. Dištančná úloha: Školské televízne alebo rozhlasové štúdio. Výstup: Jednoduchý technický návrh. Formát A4, rozsah najviac 1 normostrana. Spätná väzba: prezentácia DÚ, analýza a spätná väzba v skupinách.</p>	3 1 1	2
		5	2
	<p>Tematický celok 8: Príprava aktivít s využitím prezentovaných materiálov. Nové média. Príprava aktivít, úloh a pracovných listov s tematikou mediálnej výchovy. Dištančná úloha: Mobilmánia. Výstup: Didaktické hry mediálnej výchovy (metodický návrh - aspoň 2 hry). Formát A4, rozsah - 2 hry.</p>	2 4 1	2
		6	2
Spolu 4		16	6
SPOLU 1 - 8		45	15
SPOLU		60	

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Profil absolventa: Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie, ktoré mu umožnia profesionálne implementovať prvky mediálnej výchovy do vyučovania alebo výučby vlastného predmetu, aplikovať pedagogické stratégie smerujúce k chápaniu médií, schopnosti prijímať a interpretovať mediálne obsahy, vytvárať nové mediálne obsahy a zúčastňovať sa procesu mediálnej komunikácie s cieľom vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti.

Rozsah vzdelávacieho programu: Spolu 60 hodín, z toho 45 hodín prezenčne a 15 hodín dištančne.

Trvanie vzdelávacieho programu: Najviac 10 mesiacov.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie,
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie,
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie, učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre pedagogického zamestnanca v kategórii učiteľ a v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Vzhľadom k rôznym postupom a formám práce so žiakmi, s cieľom rešpektovania vekových osobitostí žiakov na rôznych stupňoch vzdelávania, je potrebné otvárať jednotlivé skupiny vzdelávania podľa podkategórií pedagogických zamestnancov.

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávacieho programu:

Účastník vzdelávania je povinný:

1. Absolvovať najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracovať a prezentovať úlohy z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia. Obsah prezentácie je návrh výchovno-vzdelávacej aktivity s obsahom mediálnej výchovy ako prierezovej témy podľa aprobácie účastníka. Forma – prezentácia v MS PowerPoint v rozsahu cca 10 – 15 snímok.

Personálne zabezpečenie a garant:

Garant: Jarmila Šturdíková, PaedDr. učiteľka pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a aprobáciou pre primárne vzdelávanie, Metodicko-pedagogické centrum, detašované pracovisko Trnava, Lomonosova ul. 2797/6918 54 Trnava. Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori/ky: učiteľia/lky pre kontinuálne vzdelávanie, učiteľ alebo vysokoškolský učiteľ spĺňajúci kvalifikačné predpoklady pre danú oblasť činnosti, alebo pedagogický zamestnanec s prvou a druhou atestáciou so zameraním na mediálnu výchovu. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z finančných prostriedkov Národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov z prostriedkov rozpočtu MPC.

Cestovné náhrady a výtvarný materiál účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezenčná časť vzdelávania sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk MPC, alebo iných priestoroch.

Kancelárska potreby (flipchart, fixky, papier A4, toner), prezentačné vybavenia (tabuľa).

Učebné pomôcky na diagnostikovanie, nácvik pri cvičeniach.

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál so zoznamom odporúčanej literatúry (učebný zdroj).

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook s pripojením na internet, dataprojektor

Návrh počtu kreditov:

Spolu: 14 kreditov,

12 kreditov za rozsah vzdelávania, 2 kredity za spôsob ukončenia.